

ŠOLSKI CENTER GIMNAZIJA
LJUBLJANA ANTONA AŠKERCA

Ime predmeta: Likovna umetnost

Letnik: prvi

Učni cilji: opredeljeni v učnem načrtu za likovno umetnost.

Obseg učne vsebine: učne vsebine so podane kot zaokrožena predmetna enota, ki jo sestavljata dva dela: umetnostna zgodovina in likovno snovanje.

A) UMETNOSTNA ZGODOVINA

- Uvod v likovno umetnost in v umetnostno zgodovino.
- Antična umetnost.
- Srednjeveška umetnost.
- Renesančna umetnost.
- Umetnost baroka.
- Umetnost 19. stoletja.
- Umetnost 20. stoletja, postmoderna in sodobna umetnost.

B) LIKOVNO SNOVANJE

- Risanje.
- Slikanje.
- Kiparstvo.
- Sodobne umetniške prakse in mediji, vizualne komunikacije.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Umetnostna zgodovina

Dijak zna

- opredeliti splošni pomen umetnosti kot družbenega pojava, posebno naravo umetnosti kot oblike družbene zavesti,
- opredeliti umetnostno zgodovino kot samostojno humanistično vedo ter njene raziskovalne metode, cilje in prispevke,
- opredeliti in predstaviti področja likovnega ustvarjanja,
- prepoznati motiv in ga predstaviti,
- ugotoviti osnovne pravine likovnega izražanja in kompozicijski način,
- predstaviti kronologijo in značilnosti posameznih obdobij grške in rimske umetnosti,
- pojasniti vlogo Aten in drugih mest za razvoj kulture,
- predstaviti konstrukcijsko zasnovo stebrih redov,
- navesti najpomembnejša svetišča in jih podrobno opisati,
- predstaviti oblo plastiko in nove težnje v razvoju (kontrapost),
- pojasniti klasični kanon ter predstaviti kiparje in njihova dela (Miron, Poliklet, Fidija),
- predstaviti slogovni razvoj vaznega slikarstva,
- poznati vplive grške in etruščanske umetnosti na rimsko,
- poznati rimska mesta,
- naštetih kiparske naloge rimskega kiparstva,
- predstaviti antična kiparska dela v slovenskem prostoru,
- razložiti razširjenost mozaika in freske, postopek,
- izdelave posamezne slikarske tehnike,
- predstaviti pompejansko slikarstvo.
- poznajo kronologijo srednjega veka,
- pojasniti razvoj sakralne arhitekture,
- predstaviti posebnosti starokrščanskih motivov,
- opisati značilnosti romanske bazilike,
- predstaviti glavne elemente romanskega kiparstva,
- opisati značilnosti gotske katedrale in naštetih najpomembnejše francoske katedrale,
- predstaviti glavne elemente gotskega kiparstva,
- prepoznati slogovne in vsebinske značilnosti romanskega in gotskega slikarstva,
- naštetih, predstaviti slikarske vrste in tehnike ter na prikazanih delih pojasniti motive,
- razumeti družbene razmere 15. in 16. stoletja,
- poznati bistvo zgodnje in visoke renesanse ter manierizma,
- pojasniti značilni pojav univerzalnega človeka,

- predstaviti pomembne umetnike zgodnje in visoke renesanse,
- naštet in predstaviti spomenike sakralne in profane arhitekture,
- primerjati renesančno in antično umetnost,
- predstaviti naloge, značilnosti in pridobitve renesančnega kiparstva,
- pojasniti študij perspektive,
- opredeliti slikarske tehnike in značilnosti oljnega slikarstva,
- opredeliti geografsko in časovno razsežnost baročne umetnosti,
- predstaviti in analizirati arhitekturne naloge baroka,
- predstaviti baročne arhitekturne spomenike Ljubljane,
- predstaviti baročne kiparske naloge (portret, vodnjak, oltar, nagrobnik),
- predstaviti dela Berninija in Francesca Robbe,
- predstaviti razvoj iluzionističnih poslikav,
- predstaviti dela Rubensa, Rembrandta, Velazqueza, Caravaggia,
- opredeliti povezave med družbenimi spremembami in dogajanjem v umetnosti,
- razumeti pojav različnih umetnostnih smeri in prepoznati značilnosti,
- predstaviti nove naloge v arhitekturi v povezavi s tehnološkim napredkom,
- pojasniti moderne pristope v kiparstvu,
- predstaviti pomembne kiparje in njihova dela,
- naštet in navesti značilnosti umetnostnih smeri v slikarstvu ter naštet slikarje in njihova dela,
- pojasniti pojav premikanja meja med zvrstmi umetnosti,
- naštet in pojasniti nove medije v umetnosti,
- naštet in predstaviti nove tehnike in pojavne oblike v slikarstvu,
- razumeti in ob primeru razložiti značilnosti moderne arhitekture.

Likovno snovanje

Dijak zna

- pokazati znanje o liniji kot likovnem elementu,
- pokazati znanje konstrukcijskega risanja in viziranja opazovanih predmetov,
- pokazati osnove poznavanja sorazmerij,
- prostoročno narisati trodimenzionalen predmet na dvodimenzionalni risarski površini z upoštevanjem posameznih zahtev likovne naloge.
- razčleniti barve v barvnem krogu,
- usvojiti likovni pomen barvnih harmonij in kontrastov,
- usvojiti pojma barvne modelacije in modulacije,

- narisati predmet, ga pobarvati v kontrastnih in harmoničnih barvah,
- naslikati kompozicijo po opazovanju z uporabo različnih barvnih teoretskih problemov,
- utemeljiti izbiro likovnih prvin v svojem izdelku,
- samostojno in dosledno oblikovati slikarsko nalogo.
- izraziti kiparski prostor,
- predstaviti relief in postopek oblikovanja oble plastike,
- sestavljati oblike in materiale v nove likovne tvorbe,
- pojasniti in utemeljiti pomen volumna, oblike, stojnosti, strukture, fature,
- dosledno in samostojno izvesti kiparsko nalogo,
- upoštevati ravnovesje in sorazmerje,
- razumeti konceptualno umetnost, ki je vezana na ploskev in različne vrste prostorov,
- analizirati produkte vizualnih komunikacij,
- ustvariti konceptualni izdelek ali s področja vizualnih komunikacij,
- razviti kritičen odnos do sodobnih likovnih praks,
- razviti samozaupanje pri samostojni izvedbi likovne naloge.

OCENJEVANJE ZNANJA – OPISNI KRITERIJI

Umetnostna zgodovina

Pisno preverjanje znanja

Zadostno (2)

Dijak

- pozna in razume le temeljne pojme iz likovne umetnosti in umetnostne zgodovine;
- pozna pomen likovnega ustvarjanja za človeka kot izraz odnosa do življenja;
- na vprašanje odgovori le z dodatnimi vprašanji;
- definira manj kot polovico ključnih pojmov, odgovori so v celoti pomanjkljivi, nejasni, napačni; nejasno, zmedeno in pomanjkljivo izražanje;
- ne navaja pomembnih podrobnosti;
- navaja samo primere iz učbenika, vendar jih pojasni le ob dodatni pomoči;
- analiza je pomanjkljiva, razbere manj kot polovico informacij, pojasnjevanje je skromno ali delno napačno;
- kljub podpori učitelja pomanjkljivo povezuje snov s predznanjem;
- kljub pomoči z dodatnimi vprašanji ne zmore napovedati razvoja nekega dogajanja, procesa;
- sam navaja nebistvene vplive na razvoj pojava ali procesa ali navaja povsem napačne ideje.

Dobro (3)

Dijak

- pozna UZG kot humanistično vedo, njene raziskovalne metode, cilje in prispevke;
- pozna in zna predstaviti posamezna področja lik. ustvarjanja s poudarkom na slik., kip., in arh. po posameznih izbranih ključnih spomenikih;
- delno samostojno odgovori na zastavljeno vprašanje;
- odgovor je pomanjkljiv;
- spusti nekaj pomembnih pojmov ali ključnih podatkov kljub usmerjanju z dodatnimi vprašanji;
- posredovanje znanja je manj jasno;
- navede malo pomembnih podrobnosti;
- navaja samo primere iz učbenik in na njih zna opisati določen pojav ali proces;
- analiza je še ustrezna, vendar ne razbere pomembnega dela informacij; pojasnjevanje je ustrezno;
- delno povezuje snov tega predmeta z lastnim predznanjem;
- le delno napove razvoj nekega dogajanja, procesa;
- sam navaja nebistvene vplive na razvoj pojava ali procesa.

Prav dobro (4)

Dijak

- razume pomen slovenske kulturne dediščine za slovenski narod;
- pretežno samostojno odgovori na zastavljeno vprašanje;
- pravilno definira, zmoti se največ enkrat;
- potrebno je usmerjanje z dodatnimi vprašanji, na katera pa odgovori jasno in obsežno;
- navede nekatere pomembne podrobnosti;
- poda lastne primere in na njih zadovoljivo opiše pojav oz. proces;
- zna predstaviti zgo. obdobja in smeri s pomembnimi spomeniki svetovne in slovenske likovne ume. in prispevek izbranih umetnikov;
- samostojno vsebinsko in oblikovno analizira likovno delo;
- analiza slikovnega gradiva je ustrezna, vendar manjka posamezen element ali pa je pojasnjevanje manj delno pomanjkljivo;
- povezuje snov tega predmeta z lastnim predznanjem;
- pozna in zna predstaviti ter ovrednotiti pomembna lik. dela iz domačega okolja;
- pravilno, vendar ob manjši podpori učitelja napove razvoj nekega dogajanja, procesa;
- zna presoditi nekaj vplivov na določen pojav ali proces.

Odlično (5)

Dijak

- pozna in razume pristop k likovnemu delu in likovni kritiki;
- popolnoma samostojno odgovori na zastavljeno vprašanje;
- pravilno definira pomembne oz. ključne pojme, termine, procese;
- jasno in razločno izraža ideje;
- navede pomembne podrobnosti;
- zna uporabiti in interpretirati strokovno literaturo za referate, seminarsko in projektno delo;
- na lastnih primerih opiše pojav, proces;
- učinkovito in natančno razčleni elemente v slikovnem gradivu in jih zna ustrezno pojasniti;
- celovito povezuje snov tega predmeta z lastnim predznanjem in s snovjo pri drugih predmetih;
- pravilno napove razvoj nekega dogajanja, procesa;
- zna presoditi različne vplive na določen pojav ali proces.

Poročilo z razstave

Nezadostno (1)

Dijak

- izbere le informacije po učbeniku, pri čemer je površen, delo ga ne zanima in kljub spodbudam ne pokaže motivacije za delo na terenu, v muzeju, galeriji ali pa celo ne opravi dela;
- ne poveže v sintezo vseh podatkov, interpretacije ne naredi ali izhaja iz napačnih predpostavk;
- ne vključi vseh odločilnih grafičnih in pisnih elementov, ki bi odločili o ustreznosti postavitve razstave;
- pripravi šibko predstavitev obiska razstave, dela napake, občinstva ne motivira.

Zadostno (2)

Dijak

- izbere le informacije po učbeniku, ne pokaže zanimanja za delo na terenu, v muzeju, galeriji, učitelj ga mora neprestano spodbujati;
- ne uspe povezati vseh podatkov v sintezo, interpretacija je skromna;
- v poročilo in predstavitev vključi vse osnovne grafične in pisne elemente;
- pomanjkljivo spoštuje obliko, obseg, uzg. terminologijo, pravopisno normo ali pa jih ne upošteva;
- pripravi šibko predstavitev obiska razstave, dela napake in jih popravlja, občinstva slabo motivira.

Dobro (3)

Dijak

- izbire informacije po učbeniku, uporabi skromno dodatno literaturo in informacije po internetu, iz terena, muzeja, galerije, ni iznajdljiv;
- sinteza je učinkovita, interpretacija je ustrezna;
- pripravi grafično in pisno ustrezno poročilo in predstavitev, učinkovitost bi lahko povečali z dodatnimi grafičnimi prijemi;
- deloma spoštuje obliko, obseg, uzg. terminologijo ali pravopisno normo;
- pripravi ustrezno predstavitev, prepričljivost bi povečali z vključevanjem učinkovitih motivacijskih elementov.

Prav dobro (4)

Dijak

- učinkovito in natančno izbere informacije po učbeniku, ne pokaže iznajdljivosti pri delu z dodatno literaturo in internetom, terenom, muzejem, galerijo;
- pripravi učinkovito in prepričljivo sintezo in interpretacijo, ne opazi se izvirnosti dijaka;
- pripravi grafično in pisno ustrezno in učinkovito poročilo in predstavitev, ne opazimo izvirnih zamisli in nekonvencionalnega pristopa;
- večinoma spoštuje obliko, obseg, uzg. terminologijo in pravopisno normo;
- pripravi prepričljivo predstavitev, učinkovitost in motivacija publike bi se povečala z vključevanjem nekonvencionalnih elementov.

Odlično (5)

Dijak

- učinkovito in natančno izbere informacije po učbeniku, na terenu, galeriji, muzeju, dodatni literaturi in internetu, pri čemer pokaže veliko mero samostojnosti in iznajdljivosti;
- pripravi prepričljivo in učinkovito sintezo in interpretacijo podatkov, do izraza pride dijakova izvirnost;
- pripravi grafično in pisno učinkovito poročilo in predstavitev, pokaže izvirne zamisli in nekonvencionalen pristop;
- dosledno spoštuje obliko, obseg, uzg. terminologijo in pravopisno normo;
- pripravi prepričljivo in učinkovito zasnovano predstavitev, vključuje elemente nekonvencionalnosti za dodatno motivacijo publike.

Likovna naloga

Nezadostno (1)

Dijak

- ni občutil likovnega problema;
- izdelek ne ustreza likovni nalogi;
- ne najde novih rešitev, je neizviren;
- ne pozna tehnike in vrste likovne panoge.

Zadostno (2)

Dijak

- rahlo začuti likovni problem, izdelek se samo v detajlih dotika likovne naloge;
- poskuša iskati nove poti, v delu je zaslediti novo vsebino, a izvedba je monotona, opazno išče nove izrazne poti tako pri likovnih izraznih sredstvih kot pri delovnih postopkih, zadostno zapažen likovni problem;
- slabo pozna likovne tehnike, v detajlih neprimerna izvedba.

Dobro (3)

Dijak

- dobro začuti likovni problem;
- išče nove poti na zanimiv način, vsebinsko najde dovolj novosti, znaki opuščanja starih šablonskih in stereotipnih interpretacij;
- poznavanje likovne tehnike in likovnih izrazil.

Prav dobro (4)

Dijak

- zelo dobro reši likovni problem;
- najde nove izrazne poti, predvsem pri delovnih postopkih, skoraj popolnoma popušča stare shematične šablonske interpretacije, poiskane so nove kombinacije;
- dobro pozna likovne tehnike in jih primerno uporabi, išče nove možnosti.

Odlično (5)

Dijak

- inovativno reši likovni problem, povsem v skladu z likovno nalogo;
- povsod išče nove poti, ki so prilagojene likovnim izraznim sredstvom in likovni tehniki, izrazito izvirno in polno likovnih domislic, ustvarjalna percepcija kar najbolj dosežena, kombinirano na nov način;
- tehnična izvedba je v popolnosti izpeljana.

Oblike in načini ocenjevanja znanja:

- Ena ocena je pridobljena z ustnim ocenjevanjem (predstavitev poročila) v 1. ocenjevalnem obdobju.
- Ena ocena je pridobljena s pisnim ocenjevanjem znanja v vsakem ocenjevalnem obdobju.
- Vsaj ena ocena je pridobljena iz likovne naloge v 2. ocenjevalnem obdobju.

Merila za ocenjevanje znanja (meje za ocene):

zadostno(2): 50 %, dobro(3): 65 %, prav dobro(4): 80 %, odlično(5): 90 %.

Obvezni pripomočki pri pouku:

- zvezek,
- učbenik: Nataša Golob. Umetnostna zgodovina. Ljubljana: DZS, 2003,
- likovni pripomočki (svinčnik, barvice, risalni A3 blok).

Način opravljanja popravnih, predmetnih in dopolnilnih izpitov:

Pisno (45 minut) in ustno.

Ugotovitve ob koncu 1. ocenjevalnega obdobja:

- Dijak je neocenjen, če v ocenjevalnem obdobju nima nobene ocene.
- Dijak je neocenjen, če ni pridobil vseh ocen v skladu z ocenjevalnim načrtom, oziroma ni opravil vseh obveznosti.
- Dijak je negativen, če ima eno ali več negativnih ocen, katerih ni popravil.

Pogoj za zaključeno pozitivno oceno:

- Dijak mora biti pozitiven pri vseh pisnih in ustnih ocenjevanjih oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu.
- Dijak, ki ni pridobil ocene iz posameznih napovedanih ocenjevanj, je ob zaključku ocenjevalnega obdobja neocenjen, oziroma na koncu leta opravlja dopolnilni izpit.
- Dijak, ki v celem letu ni pridobil vseh zahtevanih ocen je neocenjen in opravlja dopolnilni izpit.

Strokovni aktiv

Jera Krečič Klemen, prof. um. zgo.

Ajda Skrbinšek, prof. lik. pedagog.